

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

Това е съчинение, посветено на утвърждаване на спасението и на вярата на родителите на Първенеца на вселените [сеййидуна Мухаммед ﷺ], Аллāх да го благослови и приветства, и да го почете, и да го възвеличи, и да го удостои. [Негов] автор е видният учен, с дълбоко разбиране и проникателност, ‘Али ефенди, известен още като ед-Дягастяни [Дагестан], над него да бъде милостта на Всеотзоваващия се и Най-приближения [Всевишния Аллāх], и да му въздаде добро, и да го дари с най-голяма награда!

[Бележка на преводача: Думите поставени в правоъгълни скоби са пояснение към текста и не са част от оригинала. В самия оригинал на ‘Али ефенди, Аллāх да е доволен от него, има и пояснения към основния текст, под формата на допълнителни бележки, превода на които е пропуснат. На много малко места самия основен текст е съкратен, като там са поставени многоточия, като не става въпрос за многоточията, които се намират преди или след значението на айетите. Край на бележката.]

С името на Аллāх, Всемилоствия, Премилосърдния!

Всичката възхвала е единствено за Аллāх и той ни е достатъчен за всичко! И мир за неговите избрани раби! И в специално за онзи, чиято висота дори и небесата не могат да достигнат [сеййидуна Мухаммед ﷺ]. И също за неговия род [Ехъ ель-Бейт] – звездите на напътствието и светилата в тъмнината! След което, бях подтикнат от причини, които не търпят пренебрегване и аргументи, които не търпят възражение, да напиша преброени редове по отношение вярата на родителите на Най-доброто творение [ﷺ] и това, че те са от спасените. Та се отзовах на този подтик, отговаряйки на нуждата, разчитайки на благостта и добротата [на Всевишния]. И казвам: успеха е единствено чрез Аллāх и с Неговата воля е осъществяването [на всяка цел]. Това съчинение се състои от три раздела и завършек.

Първи раздел: [Доказателства] посочващи тяхната вяра и това, че са сред спасените.

Първо: Те са от хората на “фетра” [прекъсване, промеждутък от време, лишен от пророци], заради думите на Всевишния:

يَأْهَلْ أَلْكَتَبِ قَدْ جَاءَكُمْ رَسُولُنَا يُبَيِّنُ لَكُمْ عَلَى فِتْرَةٍ مِنَ الرُّسُلِ

[които значат:] “**О, хора на Писанието, Нашият Пратеник дойде при вас, като ви даде разяснения подир прекъсване след пратениците...**” [ель-Ма’иде: 19]

И думите на Всевишния:

لِتُنذِرَ قَوْمًا مَّا أَتَتْهُم مِّنْ نَّذِيرٍ مِّنْ قَبْلِكَ لَعَلَّهُمْ يَهْتَدُونَ

[които значат:] А [неверниците] казват: “... за да предупредиш народ, при който дотогава не е идвал друг предупредител, та да бъдат напътени.” [ес-Сежаде: 3]

А родителите му умряха преди неговото пророчество, а преди пророчеството му няма наказание, заради думите на Всевишния:

وَمَا كُنَّا مُعَذِّبِينَ حَتَّى نَبْعَثَ رَسُولًا

[който значат:] “И не наказвахме, докато не проводехме пратеник.” [ель-Исрo: 15]

И след като наказанието е отпаднало, единственото, което остава като възможност е влизането в Рая [Женнета], защото няма друга степен между тези две [няма средно положение].

Второ: Думите на Всевишния:

وَلَسَوْفَ يُعْطِيكَ رَبُّكَ فَتَرْضَىٰ

[който значат:] “И твоя Господар ще ти въздаде, докато бъдеш задоволен!” [еа-Духа]

Всеки разумен човек знае, че той [сеййидуна Мухаммеда ﷺ], Аллах да го благослови и приветства, е доволен с онова, от което Всевишният Аллах е доволен. И след като той не е доволен от попадането на родителите му в Огъня [Жехеннем] разбираме, че Пречистият Аллах също не е доволен от това, заради липсата на задоволение от страна на Неговия любим [пейгамбер ﷺ], заради думите на ‘А’ише رضي الله عنها:

أرى ربك يسارع في هواك

[който значат:] “Виждам, че твоя Господар бърза да изпълни твоите желания.”

Поради тази причина, някои учени казват, че този от ‘айет е най-голямата причина за надежда в целия Кур‘ан.

Трето: Думите на Всевишния:

وَتَقَلِّبَكَ فِي السَّجِدِينَ

[който значат:] “И те прехвърля в покланящите се на сежде.” [еш-Шу‘арo: 219]

Т.е. [прехвърля родословието му ﷺ] от покланящ се на покланящ се, още от Адем عليه السلام, мирът и приветствията да бъдат над него, чак до баща му ‘Абдуллах, което е потвърдено и от хадиса на ибн ‘Аббас رضي الله عنهما, Аллах да е доволен от тях двамата [него и баща му]. Затова специалистите сред учените по тefsир и по история казват, че Азер е чичо на Ибрахим عليه السلام, мирът и приветствията да бъдат над него, а името на баща му е Тярих. И по тази причина тълкуват значението на думите на Всевишния ...

وَإِذْ قَالَ إِبْرَاهِيمُ لِأَبِيهِ أَرَزَرَأْتَتَّخِذُ أَصْنَامًا ءِالِهَةً

“И когато Ибрахим каза на своя баща Азер: “Нима вземаш идоли за богове?”” [ель-Ен‘ам: 74]

... в преносен смисъл. [Защото всички прародители на сеййидуна Мухаммеда ﷺ са вярващи в Аллах, които се покланят на Аллах в сежде, а Ибрахим عليه السلام и баща му също са част от прародителите на Пратеника на Аллах ﷺ и следователно е невъзможно да се покланят на идоли. От там идва заключението, че думата “баща” в горния айет е използвана в преносен смисъл и че тя значи чичо. Т.е. споменатия Азер е чичо на Ибрахим عليه السلام, а неговия баща е Тярих.]

И Аллах е дарил с изобилие думите на [имам] ель-Бусйри رحمته الله, нека Всевишният Аллах да го помилава, казвайки следното:

لمرتل في ضامن الكون تختار لك الأمهات والآباء

“Не престанаха да бъдат избирани за теб най-добрите майки и бащи във Вселената!” [от Қасиде ель-Бурде]

Т.е. най-добрите по отношения на тяхната вяра [иман] и техния брак [никях].

Четвърто: Думите на Всевишния:

وَمَا أَرْسَلْنَاكَ إِلَّا رَحْمَةً لِّلْعَالَمِينَ

[който значат:] **“Ние те изпратихме единствено като милост за световете!”** [Ел-Енбий’а: 107]

И след като той [сеййидуня Мухаммед ﷺ], Аллах да го благослови и приветства, бе изпратен милост за всички светове, за което свидетелства определителният член **ال** от думата “светове”, как така от тази милост ще бъдат лишени най-приближените от всички до него [майка му и баща му]?

Пето: Думите на Всевишния:

لَقَدْ جَاءَكُمْ رَسُولٌ مِّنْ أَنْفُسِكُمْ عَزِيزٌ عَلَيْهِ مَا عَنِتُّمْ حَرِيصٌ عَلَيْكُمْ بِالْمُؤْمِنِينَ
رَءُوفٌ رَّحِيمٌ

[който значат:] **“Дойде вече Пратеник при вас измежду вас самите. Тежко е за него вашето затруднение, загрижен е за вас, към вярващите е състрадателен, милосърден.”** [ет-Теўбе: 128]

И този айет освен, че посочва безмерното състрадание на Пророка ﷺ, Всевишният Аллах да го благослови и приветства, към общността му, също посочва и безмерния му стремеж към възпрепятстване на общността му от извършване на грехове, чрез представянето на всякакви доказателства [и разяснения за тяхната вреда]. Все едно той ﷺ иска да каже: “Не бъдете непокорни, защото непокорството е причина за наказанието ви!” А пък наказанието им [на хората от общността му] е причина за страданието на Пророка ﷺ, Аллах да го благослови и приветства. И след като никой разумен не би причинил страдание на най-любимия си човек по свой собствен избор и също след като Пречистият и Всевишен [Аллах] забрани на общността му да извършва грях, защото този грях е причина за страданието на Любимия му [Пейгамбер ﷺ], как тогава е възможно да помислим, че Всевишния би могъл да причини най-голямото страдание [на своя Любим Пейгамбер ﷺ], а именно вечното пребиваване на родителите му в Огъня [Жехеннем].

Шесто: Думите на Всевишния:

مَا أَنْزَلْنَا عَلَيْكَ الْقُرْآنَ لِتَشْقَىٰ

[който значат:] **“Не спуснахме при теб Қур’ана за да бъдеш нещастен!”** [Т̣ō Х̣ā: 2]

Начина на извличане на доказателство от този айет е аналогичен на начина на извличане от горния айет. [Т.е. тълкуването на Кур’аничните айети води до заключението, че родителите на Пророка ﷺ са сред спасените, а не сред наказаните. Защото в противен случай Қур’анът щеше да бъде причина за нещастieto на сеййидуня Мухаммед ﷺ. Доказателства номер 2, 4, 5 и 6 важат със същата сила и за чичото на Пророка ﷺ - ебу Т̣ōлиб **حزبنه**.]

Седмо: Думите му [на Пророка ﷺ], Всевишният Аллах да го благослови и приветства, предадени в двата достоверни сборника:

إن أھون الناس عذاباً یومر القیامة أبو طالب وإنه فی ضحاح من النار یغلی منه دماغه

[който значат:] **“Човекът с най-леко наказание на Съдния ден ще бъде ебу Т̣ōлиб. Той ще бъде в най-слабата степен на Огъня, от която мозъкът му ще завира.”**

Тези думи показват, че родителите му няма да бъдат в Огъня, защото ако те, Аллах да пази, бяха в Огъня, щяха да са на още по-лека степен [на наказание от чичо му ебу Т̣ōлиб]... [Но дори и това, че чичо му ебу Т̣ōлиб ще бъде в Огъня, се опровергава от въпроса на ‘Аббас **حزبنه**, към Пророка ﷺ: “Какво очакваш за Ебу Т̣ōлиб?” А Пророка ﷺ му отговаря: “Очаквам всичкото добро от моя Господар!” - предаден в “ет-Т̣беқот”: 1/125 на ибн Се’ад.]

Осмо: Хади́сът, който се предава от Пророка ﷺ, Алла́х да го благослови и приветства:

أنا دعوة أبي إبراهيم وبشرى عيسى ورؤيا أمي أمنة

[който значи:] “Аз съм дуата, която отпрати моя баща Ибра́хѝм и радостната новина на ‘Иса́, и съня на майка ми Амине.”

[Дуата отпратена от Ибра́хѝм عليه السلام се съдържа в следните айети: “И когато Ибра́хѝм и Исма́и́л издигаха основите на Дома [Кя’абе], [рекоха]: “Господарю, приеми от нас! Наистина Ти си Всечуващия, Всезнаещия. Господарю, направи ни отдадени на Теб, и от нашето потомство - общност, отдадена на Теб, и ни покажи нашите обреди, и приеми нашето покаяние! Ти си Приемащия покаянието, Милосърдният. Господарю, проводи им пратеник измежду тях, да им чете Твоите знамения, да ги учи на Писанието и на мъдростта, и да ги пречества! Ти си Всемогъщия, Премъдрият.” [ел-Бекара: 127-129]

Радостната новина на ‘Иса́ عليه السلام се съдържа в следния айет: “И рече ‘Иса́, синът на Мерйем: “О, синове на Исра́и́л, аз съм пратеник на Алла́х при вас, да потвърдя Тората преди мен и да благовестя за пратеник, който ще дойде след мен. Името му е Ахмед.” [еҫ-Ҫафф: 6]

А част от съня на майка му е, че от нея излиза светлина, която озарява земите Мекка до Шам.]

Доказателството, което се съдържа в този хади́с, че Пророкът ﷺ, Всевишният Алла́х да го благослови и приветства, нямаше да се гордее [в добрия смисъл на думата] с този сън, ако не беше сън на вярващ човек. И след като майка му е била вярваща, то същото важи и за баща му, защото никой не прави разграничение между тях двамата.

Девето: Онова, което ‘А’ише رضي الله عنها предава от Пророка ﷺ:

نزل عليّ الحجون كنبيا حزينا فأقاربه ما شاء الله عز وجل ثم رجع مسرورا قال سألت ربي عز وجل فأحيا لي أمي

فأمنت بي ثم ردها

[което значи:] Слезе [Пророкът ﷺ], Алла́х да го благослови и приветства, от ел-Ха́жжун унил и тъжен. И Алла́х, Всемогъщият и Величественият, отреди с него да се случи, каквото пожела, а после [Пророкът ﷺ] се върна радостен. Каза: “Помолих моя Господар, Всемогъщият и Величественият. И Той съживи майка ми и тя повярва в мен, а после я върна.”

А що се касае до вярата на баща му, горният хади́с е достатъчно доказателство и за нея, защото никой не прави разграничение между майка му и баща му. Въпреки това ел-Қуртуби споменава, че Пречистият и Всевишен Алла́х съживява и двамата родители на Пратеника [на Алла́х] عليه السلام, Алла́х да го благослови и приветства, в техните гробове, като и двамата от тях повярват в него.

И макар този хади́с да е слаб според критериите на учените в тази област, за него съществуват достатъчно потвърждения от гледна точка на разума и от гледна точка на преданията. [Например, че всички чудеса, които са били дадени на предишните пророци عليهم السلام са били дадени и на сеййидуня́ Мухаммед عليه السلام. Например, както сеййидуня́ Мүся عليه السلام говори с Алла́х при долината Туу́а, сеййидуня́ Мухаммед عليه السلام говори с Него عليه السلام при своето възнесение – миа’рѝж. Както сеййидуня́ ‘Иса́ عليه السلام съживява мъртвите, така и сеййидуня́ Мухаммед عليه السلام съживява мъртвите.] А що се касае до възражението на някои, че от вярата след смъртта няма полза, то не се основава на нищо, тъй като след като утвърдихме споменатия хади́с, това нещо [ползата от вярата в Алла́х след смъртта] става едно от специфичните неща [хүсүсиййат] за Пророка ﷺ, Алла́х да го благослови и приветства. И тъй като той عليه السلام е известен с изключително много специфични неща за него, това е още едно, което спада към тази категория.

Десето: Хади́сите, които предават добрата новина на Пророка ﷺ, Алла́х да го

благослови и приветства, за хората, които [инцидентно] са попили от урината или кръвта му, че ще бъдат предпазени от наказание и ще влязат в Рая [Женнета]. И след като попадането на урината или кръвта на Пророка ﷺ, Аллāх да го благослови и приветства, в тялото на някого е причина за предпазването му от наказание и влизането му в Рая [Женнета], то какво остава за онзи, чийто гръб и за онази чиято утроба бяха негово местопребивание за голям период и за дълго време?

И доказателствата от този тип са страшно много и всеки, който отвори книгите по хадис и по сира може да ги намери. Подобно доказателство например е, че възвишената му сянка [на Пророка ﷺ] не попадеше върху земята, заради това, че не навсякъде земята е чиста. По същата причина, мухи не кацаха върху него [Пророка ﷺ], Аллāх да го благослови и приветства. И след като Всевишният Аллāх предпази попадането на възвишената му сянка върху земята и го предпази от стъпването на мухите върху него, как е възможно знатното му и възвишено тяло да пребивава в нещо, което е мърсотия в най-дълбоката си същност [безверието] и то за продължителен период и за дълго време? Аллāх да ни опази от такива лоши мисли!

И ще се задоволим с това количество доказателства в този [първи] раздел [от това съчинение], тъй като за проницателния човек дори и намекът е достатъчен, а пък за глупака не ще бъдат от полза дори и най-подробните разяснения, та дори и да му прочетеш целия Инжиъл и Теърот.

Втори раздел: Опровергаване на доказателствата на опонентите.

Най-силното им доказателство е в сборника “Сахих” на има̄ Муслим и то е думите на Пророка ﷺ, Всевишният Аллāх да го благослови и приветства:

إن أبي وأباك في النار

[което значи:] “Наистина баща ми и баща ти са в Огъня!”, като неговата несъстоятелност проличава по най-различни начини.

Първо: Възможно е тези думи да са изречени преди низпославането на откровението [ухай], посочващо, че хората от периода на “фетра” не са от обитателите на Огъня [Жехеннем]. Що се отнася до съмнението, породено от това обяснение, че в такъв случай е възможно Пророкът ﷺ, Аллāх да го благослови и приветства, да излъже, то се премахва, чрез забележката, че знанието бива два вида: категорично [от Всевишния Аллāх] и предполагаемо [базиращо се на собствена преценка]. Пример за такава преценка е отговора на Пророка ﷺ, Аллāх да го благослови и приветства, на въпроса на зу-ль-Йедейн: “Съкрати молитвата или забрави, о Пратенико на Аллāх?” [А той ﷺ отговаря, че нито е съкратил молитвата, нито е забравил. Но след като още няколко сахаба потвърждават, че молитвата е била отслужена с по-малко рак’ати, Пророка ﷺ разбира, че е била допусната грешка по време на молитвата и поправя тази грешка.] А що се касае до пророческото качество ‘исме, че пророците, мир тям, са предпазени от изричането на неверни неща по отношение на религията от самия Аллāх Те’алā, без значение дали това е преднамерено, погрешка или заради забравяне, то това е прието с единодушното [на всички мюсюлмани].

[Позицията на мātуридийското направление на Ехлю-с-Суннет ѓе-ль-Жема’ат по отношение на качеството ‘исме – предпазеност, защитеност, безгрешност – на пророците, мир тям, е следната: Те не извършват нито големи грехове, нито малки грехове, нито преднамерено, нито погрешка и това важи за целия им живот от раждането до смъртта им. Възможно е обаче да допуснат “зелле” – “грешка”. Но семеркандското [от Самараканд] направление на мātуридийската школа подчертава, че дори използването на думата “грешка” по отношение на пророците е неправилно, защото това, което ние възприемаме като грешка всъщност представлява избор на по-доброто нещо, вместо избор на най-доброто нещо.]

Второ: Възможно е този хадис [ако изобщо го приемем за достоверен] да означава, че той [баща

му] е бил в Огъня преди да повярва. Но след като Аллах ги съживява [родителите му] в гробовете им и те повярват в него, както посочва хадиса, те двамата стават от обитателите на Рая [Женнета]. [И въпреки това, този втори начин на опровергаване на значението на хадиса е слаб, защото не подобава да за един мюсюлманин да помисли, че родителите на Пророка ﷺ са попаднали в Огъня дори и за миг!]

Трето: Че думата “баща” в горния хадис е използвана в преносен смисъл със значение “чичо”, имайки предвид чичо му ебу Талиб, тъй като е прието чичото също да се нарича баща, особено ако той е отгледал сина на своя брат. И доказателствата за вярата и спасението на родителите му, Аллах да го благослови и приветства, които вече разгледахме дават още по-голяма сила на това обяснение. [И това опровержение също е незадоволително, заради вече споменатия хадис за спасението на ебу Талиб, в който Пророка ﷺ казва за него: “Очаквам всичкото добро от моя Господар!”]

Четвърто: Макар и този хадис да е сахих [достоверен] той е хабер ахад [единично предание], което не може да се противопостави на категоричните текстове [т.е. айетите от Кур'ан-и Керим], които показват, че хората от периода на “фетра” няма да бъдат наказвани [и по тази причина хадисът се отхвърля изцяло]. [И това е най-доброто и най-подходящото обяснение в случая. И Аллах знае най-добре!]

Друго от доказателствата на опонентите е хадисът:

استأذنت ربي للاستغفار لامي فلم يأذن لي

[който значи: “Поисках разрешение от моя Господар да се моля за опрощението на майка ми, но не ми бе разрешено.” – и който показва, че причината за отказ на разрешение е ширк [от страна на майка му], а Пречистият [Аллах] не опрощава съдружаването с Него.

Отговорът на този аргумент е, че този хадис не може да бъде достоверен [поради същите причини както и горния хадис, а именно хабер ахад – т.е. единично предание, което е в противоречие с хабер мутеатир – т.е. Кур'аничните айети]. Но дори и да приемем, че е достоверен той не може да се противопостави на категоричните текстове [на Кур'аничните айети], които показват, че хората от периода на “фетра” няма да бъдат наказани.

И въпреки това някои учени дори отговарят на самия текст на хадиса [вероятно имайки предвид думите имам Мухаммед ел-Мер'аший Сажақлъ Заде], казвайки: “Казвам: Значението на думата истиғфар [опрощение] в този хадис е молене на опрощение за греховете. Но тя [майка на Пророка ﷺ] вярваше, че има създател и вярваше, че именно Аллах е Единствения създател. А що се касае до вярата в останалите детайли [свързани с ймана] човек е извинен в това отношение, докато при него не дойдат доказателствата [на пророчеството]. И тъй като тези доказателства не достигнаха при нея, тя няма грях за това. И по тази причина моленето за нейното опрощение е като моленето за опрощение на малко дете. Но такова молене съдържа в себе си лъжа. И по тази причина ако Пророкът ﷺ, Всевишният Аллах да го благослови и приветства бе поискал разрешение от Аллах да се моли за опрощението на малките деца, нямаше да му бъде разрешено [защото те поначало нямат никакви грехове]. По тази причина, когато се кланя женāзе [погребана молитва] на малко дете не е позволено да се прави дуа за неговото опрощение, защото една такава дуа би съдържа в себе си лъжа. [А вместо това се молим самото дете да стане причина за опрощение и за застъпничеството на другите мюсюлмани.] И тъй като празнословието и лъжата не бяха позволени на Пророка ﷺ, Всевишният Аллах да го благослови и приветства, по същата причина той не получи разрешение да се моли за опрощение [на греховете] на майка си, защото една такава молба би съдържа в себе си лъжа [тъй като майка му, като човек от периода на “фетра” няма грехове, за чието опрощение да бъде молено]...”

И също от доказателствата на опонентите е преданието за неговия плач, Аллах да го благослови и приветства, при посещението на гроба на майка му. А опровержението му, ако изобщо преди това го приемем за достоверно предание, е съвсем очевидно: [плачът му] бе заради

тъгата от раздялата му с нея, по същия начин както плача при раздялата с Ибра̄хѣм عليه السلام, а не заради това, че не получи разрешение да се моли за опрощението ѝ.

И също от доказателствата на опонентите е хадѣса:

ليت شعري ما فعل أبوي

[който значи:] “Много жалко, какво сториха моите родители!” – като [имам] ел-Бейдѣӯй казва по отношение на тълкуването на айета ...

وَلَا تُسْأَلُ عَنْ أَصْحَابِ الْجَحِيمِ

... който при четенето на имам Нѣфия‘ е в заповедна форма, забраняващ питането: “И не питай за обитателите на ел-Же̄хѣм [Же̄хеннем]!” [ел-Бе̄қара: 119]

И [имам ел-Бейдѣӯй] казва, че причината за низпославане на този айет са именно думите [на Пророка عليه السلام]: “Много жалко, какво сториха моите родители!”

Отговорът на този аргумент е, че въпросният хадѣс няма как да бъде достоверен, като това е обяснено от имам [Фехруддѣн ер-Рѣзѣи] в неговия “Тефсѣр ел-Кебѣр” към тълкуването на същия този айет. Но дори и хипотетично да приемем, че е достоверен, може да отговорим, че тези думи са изречени от Пророка عليه السلام преди да разбере какво е положението на хората от периода на “фетра” [чрез низпославането на айетите от Свещения Қур’ан]. Така че, тълкуването на ел-Бейдѣӯй на този айет не е никакво доказателство в случая, още повече, че то е в разрез с категоричните текстове по въпроса. Дори много по-логично би било да се помисли, че този айет е свързан с молбата на Пророка عليه السلام, за опрощението на ебу Тѣлиб и питането за неговото положение и че следващия айет е низпослан по същия повод:

مَا كَانَ لِلنَّبِيِّ وَالَّذِينَ ءَامَنُوا أَنْ يَسْتَغْفِرُوا لِلْمُشْرِكِينَ وَلَوْ كَانُوا أُولَىٰ قُرْبَىٰ مِنْ بَعْدِ مَا

تَبَيَّنَ لَهُمْ أَنَّهُمْ أَصْحَابُ الْجَحِيمِ

“Не подобава на Пророка и на вярващите да молят прошка за съдружаващите, дори да са роднини, след като им стана ясно, че те са обитателите на Ада.” [ер-Теӯбе: 113]

[Но с позволения на Алла̄х, по нататък ще видим, че дори и този айет не е свързан с родителите на Пророка عليه السلام или с неговия чичо ебу Тѣлиб, Алла̄х да ги благослови и приветства всичките!]

А да не говорим изобщо, че думата “баща” може да се разбира и в преносен смисъл, както вече неколкократно бе посочено.

Що се касае до споменатото от Фехруддѣн ер-Рѣзѣи в “Тефсѣр ел-Кебѣр” и цитирано от Шейх Зѣде в “Хѣшийе ел-Бейдѣӯй”, че: “Позицията на Ехлю-с-Суннет по отношение на тях двамата [родителите на Пророка عليه السلام] съвпада с думите на ебу Ханифе от “Фиқх ел-Екбер”, а пък онези, които държат позиция противна на тази са [ши’итите] имамийе.”, ако той има предвид под позиция на Ехлю-с-Суннет буквалния прочит на споменатото във “Фиқх ел-Екбер” това е явна грешка [защото това е в пълен разрез с позицията на Ехлю-с-Сунне]. А ако под позиция на Ехлю-с-Суннет има предвид позицията, до която се достига след внимателен прочит и задълбочено тълкуване на написаното във “Фиқх ел-Екбер”, то това отново е погрешно, защото [ши’итите от] имамийе не държат различна позиция [от Ехлю-с-Суннет по отношение на родителите на Пророка عليه السلام]. Затова бъди проницателен и не бъди от небрежните!

Трети раздел.

След като това е истината по въпроса за родителите [на Пророка عليه السلام], то какъв е смисъла

на думите на имам ел-Еа'зам [ебӯ Ханифе] във “Фихр ел-Екбер”:

ووالدا رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم مانا على الكفر وعمه أبو طالب مات كافرا

“И родителите на Пратеника на Аллах, Всевишият Аллах да го благослови и приветства умряха на безверие. И чичо му ебӯ Тџолиб умря безверник.”?

Отговарям: Първо: Приписването на авторството на тази книга на имам [ебӯ Ханифе] не е потвърдено със сигурност, както са споменали някои учени, защото писането на [такива] книги по негово време не бе широко разпространено. И дори да беше [авторът ѝ], той [ебӯ Ханифе] нямаше да каже такова нещо, защото въпроса за съдбата на родителите на Пророка ﷺ не е от въпросите, по които мюсюлманинът е задължен да има някакво убеждение, а пък той [ебӯ Ханифе] споменава в тази книга единствено най-най-важните въпроси от ислямското убеждение [с които всеки мюсюлманин трябва да е наясно]. Още повече, че в тези думи няма каквито и да било уважение или почит към Пророка ﷺ, Аллах да го благослови и приветства, а дори напротив – те съдържат неуважение към него [а имам ебӯ Ханифе нямаше да си позволи такова лошо отношение].

[Второ:] Но дори и да приемем, че имам ебӯ Ханифе е авторът на това съчинение, в такъв случай казвам: Най-вероятно в оригинала на книгата е написано:

مانا على الكفر

[което значи:] “... не умряха на безверие...”, а не е написано:

مانا على الكفر

[което значи:] “... умряха на безверие...”

И точно първия вариант се среща в преписите на някои учени, с които разполагаме в наши дни. Но вероятно някой от преписвачите, след като е видял, че частицата “mā” [ما] се повтаря два пъти последователно, е решил, че едната от тях е излишна и е пропуснал преписването ѝ. А пък после се случило така, че точно този грешен препис да се разпространи.

От друга страна, след като приемем, че правилния вариант във “Фихр ел-Екбер” е първия от двата горепосочени, вече разбираме, че причината имам ебӯ Ханифе да включи този въпрос в книгата си е от уважение и почит към Пророка ﷺ, Аллах да го благослови и приветства, макар и да се смята, че не е от задължителните въпроси, с които всеки мюсюлманин трябва да бъде запознат. Но в действителност, след като [знанието по този въпрос] стигне до мюсюлманина, той става от задължителните неща, в които трябва да има правилно убеждение. [А именно спасението на двамата родители.]

[Трето: Дори и да приемем, че правилния вариант на “Фихр ел-Екбер” е: “И родителите на Пратеника на Аллах, Всевишият Аллах да го благослови и приветства умряха на безверие. И чичо му ебӯ Тџолиб умря безверник.”], то в такъв случай смисъла на тези думи би могъл да бъде следния: “И родителите на Пратеника на Аллах, Всевишият Аллах да го благослови и приветства умряха във времето на безверие.”, както казва ибн ел-Кемаль. Или пък думата “безверие” е използвана в преносен смисъл, който означава “незапознати с шериатските правила”, а не в буквалния ѝ смисъл. А пък непознаването на шериатските правила е извинено за хората, при които не е достигнало знанието за тях, както е споменато от някои от учените на тази епоха. Самата подредба на думите [във “Фихр ел-Екбер”] също насочва към този смисъл, защото в противен случай по-правилно и по-красноречиво щеше да бъде да се каже:

ووالدا رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم وعمه أبو طالب ماتوا كافرين

“И родителите на Пратеника на Аллах, Всевишият Аллах да го благослови и приветства и чичо му ебӯ Тџолиб умряха безверници.”

И макар всички тези тълкувания [на “Фикх ел-Екбер”] да изглеждат неправдоподобни, то приписването на безверие на родителите на Най-доброто творение ﷺ, заради което бе създадена цялата Вселена, е още по-неправдоподобно и още по-тежко.

Завършек.

Аллах, Аллах! Бой се с всички си страх от това да ги споменеш [Двамата родители] по начин, който не им подобава или им приписва недостатък! Защото без съмнение това обижда и огорчава Пророка ﷺ, Аллах да го благослови и приветства. А Всевишният и Пречист Аллах казва:

وَالَّذِينَ يُؤْذُونَ رَسُولَ اللَّهِ لَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ

[което значи:] “**А за онези, които обиждат [огорчават] Пратеника на Аллах, за тях има болезнено мъчение.**” [ет-Теубе: 61]

А нашия опит е свидетел, че когато някой родител бъде споменат с лошо, детето му се обижда и огорчава. Още повече, ако недостатък, който е споменат [не е истина и] не се намира у въпросния родител.

[И още:

إِنَّ اللَّهَ وَمَلَائِكَتَهُ يُصَلُّونَ عَلَى النَّبِيِّ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا صَلُّوا عَلَيْهِ وَسَلِّمُوا تَسْلِيمًا ﴿٥٦﴾ إِنَّ الَّذِينَ يُؤْذُونَ اللَّهَ وَرَسُولَهُ لَعَنَهُمُ اللَّهُ فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ وَأَعَدَّ لَهُمْ عَذَابًا مُهِينًا ﴿٥٧﴾ وَالَّذِينَ يُؤْذُونَ الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ بَغْيٍ مَا أَكْتَسَبُوا فَقَدِ احْتَمَلُوا بُهْتَانًا وَإِثْمًا مُبِينًا ﴿٥٨﴾

[което значи:] “**Аллах и Неговите ангели благославят Пророка. О, вярващи, благославяйте го и вие, и го поздравявайте с почит! Които огорчават Аллах и Неговия Пратеник, Аллах ги проклина в земния живот и в отвъдния, и е приготвил за тях унизително мъчение. А които незаслужено огорчават вярващите мъже и жени, те се нагърбват с клевета и явен грях.**” [ел-Ехзъб: 56-58]

Като смислят на тези айети върви по следното направление: Пречистият и Всевишен Аллах благославя и приветства своя любим Пророк единствено с най-красивите и най-възвишените поздрави. И го описва с най-прекрасните и най-достойните качества и характеристики. И след като Създателя на всички светове има такова и внимателно и деликатно отношение към своя любим, как вие – обикновените хора – си позволявате да имате непристойно и неподобаващо отношение към него ﷺ. Онези, които си позволяват такова неприлично отношение Аллах ги проклина в земния живот и в отвъдния. А споменаването на родителите на Пророка ﷺ с лошо също спада към това неприлично отношение. Каго в третия аяет Всевишният Аллах предупреждава за последствията от лошото отношение не само към Пророка ﷺ, а към който и да било вярващ.]

Още повече, че когато Йакрима عليه السلام – синът на ебу Жехъл – приема Исляма, някои от сподвижниците на Пратеника на Аллах عليه السلام, Всевишният Аллах да го благослови и приветства, започват да изреждат злините, извършени от баща му. По тази причина той عليه السلام казва:

لا تؤذوا الأحياء بسبب الأموات

[което значи:] “**Не обиждайте [не огорчавайте] живите, заради мъртвите!**”

И още повече като се има предвид, че някои учени считат оспорването на родословието от големите грехове, защото то е причина за потъпкване на достойнството на човека, а то [потъпкването на достойнството] е от големите грехове. И защото в хадис се предава:

عرض المؤمن كلمة

[което значи:] “**Достойнството на човека е като кръвта му!**”

И след като оспорването на родословието на който и да било човек е от големите грехове, какво си мислите, че е положението на онзи, чийто думи съдържат косвено оспорване на родословието на нашия повелител [сеййид] и повелителя на всички пророци [сеййидуна Мухаммед], Алла̄х да ги благослови и приветства, казвайки на всеослушание пред хората и пред всички свидетели, че родителите му са безверници? Всевишният Алла̄х да ни опази от такива думи! Думи от които:

تَكَادُ السَّمَوَاتُ يَتَفَطَّرْنَ مِنْهُ وَتَنْشِقُ الْأَرْضُ وَتَخِرُّ الْجِبَالُ هَدًّا

“Небесата едвам не се разкъсват и земята – разцепва, и планините – сгромолясват в руини.” [Мерйем: 90]

Това [беше по силите ни]. И рабът [автора на съчинението] е безсилен и не е сред хората, заслужаващи да пишат на тази възвишена тема. Но след като споменахме причините, [подтикнали го към това,] той бе длъжен и бе извинен [да напише това съчинение]. И слава на Алла̄х, с чиято благодат се изпълват добрините!

Отпечатването на това съчинение, което постигна своята цел, стана чрез издръжката [под формата на садака] на ел-Маџид ел-Хумām ес-сеййид ‘Умер ибн ес-сеййид Муṣтафа ел-Димешќи. Алла̄х да изпълни неговата награда и да се разпореде с него по най-прекрасния начин на Съдния ден!

Допълнение посветено на вярата и спасението на чичото на Пратеника на Аллах - ебу Талиб, Аллах да ги благослови и приветства!

[Това допълнение е извлечено от редакцията на сеййид Хасен ибн 'Али ес-Сеққоф на книгата "Еснә ель-Металиб фи Нежәт еби Талиб" на сеййид Ахмед Зейни Дехлян ель-Мекки, която от своя страна е разяснение на последната глава от книгата "Седяд ел-Дин үе Сиядә ел-Дейн фи Исбат Нежәт үе-д-Деражәт ли-л-Уалидейн" на сеййид Мухаммед ибн Расул ель-Берзенжи, Аллах да е доволен от всички тях! Други учени, които държат позицията, че ебу Талиб е сред вярващите и сред спасените са ель-Ежхүри, ет-Тилмисийн, ес-Суйүти, ель-Куртуби, ес-Субки, еш-Ше'арони.]

Опровержение на доказателства на опонентите от Свещения Кур'ан:

مَا كَانَتْ لِلنَّبِيِّ وَالَّذِينَ ءَامَنُوا أَنْ يَسْتَغْفِرُوا لِلْمُشْرِكِينَ وَلَوْ كَانُوا أُولَىٰ قُرْبَىٰ مِنْ بَعْدِ مَا تَبَيَّنَ لَهُمْ أَنَّهُمْ أَصْحَابُ الْجَحِيمِ

[което значи:] **"Не подобава на Пророка и на вярващите да молят прошка за съдружаващите, дори да са роднини, след като им стана ясно, че те са обитателите на Ада."** [ет-Теубе: 113]

В сборниците "Сахих" на имам ель-Бухори: 3884 и на имам Муслим: 24, се споменава, че причината за низпославане на този айет е чичото на Пророка ﷺ - ебу Талиб.

Във "Фетх ель-Бари": 8/508 на хафиз ибн Хажер ель-Асқалияни се споменава, че причината за низпославане на този айет е майката на Пророка ﷺ - Амине.

А в "Муснед": 1/99 и 1/130 на имам Ахмед и "Фетх ель-Бари": 8/508 на хафиз ибн Хажер ель-Асқалияни се предава от сеййидуна 'Али عليه السلام, който казва: "Чух един човек да моли за опрощение на родителите си, които бяха мушрици [съдружаващи]. И когато споменах това на Пророка ﷺ, Аллах низпосла айета: **"Не подобава на Пророка и на вярващите да молят прошка за съдружаващите, дори да са роднини, след като им стана ясно, че те са обитателите на Ада."**"

Така от съвкупността на преданията, касаещи причината за низпославане на този айет се разбира, че те са противоречиви по между си и тя не може да се определи категорично. По тази причина този айет не може да бъде доказателство за безверието на чичото на Пророка ﷺ - ебу Талиб или пък на майка му - Амине.

وَإِذَا سَمِعُوا اللَّغْوَ أَعْرَضُوا عَنْهُ وَقَالُوا لَنَا أَعْمَلُنَا وَلَكُمْ أَعْمَلُكُمْ سَلِمْتُ عَلَيْكُمْ لَا نَبْتَغِي الْجَاهِلِينَ
إِنَّكَ لَا تَهْدِي مَنْ أَحْبَبْتَ وَلَكِنَّ اللَّهَ يَهْدِي مَنْ يَشَاءُ وَهُوَ أَعْلَمُ بِالْمُهْتَدِينَ ﴿٥١﴾ وَقَالُوا إِنْ نَتَّبِعِ
أَهْدَىٰ مَعَكَ نَتَّخِطَفَ مِنْ أَرْضِنَا أَوْلَمْ نُمْكِن لَهُمْ حَرَمًا ءَامِنًا تَجِيَّ إِلَيْهِ ثَمَرَاتُ كُلِّ شَيْءٍ رِزْقًا مِّن لَّدُنَّا
وَلَكِنَّ أَكْثَرَهُمْ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٥٢﴾

[което значи:] **"И когато чуят празнословие, те се отдръпват от него и казват: "Нашите дела са си за нас, а вашите - за вас. Мир вам! Ние не желаем да общуваме с невежите." Не ти напътваш, когато обичаш, а Аллах напътва когото пожелае. Той най-добре знае напътените. И рекоха [неверниците]: "Ако последваме с теб напътствието, ще ни бъде отнета нашата земя." Нима не ги укрепихме на сигурно, священо място, към което биват събирани всякакви плодове за препитание от Нас. Ала повечето от тях не знаят."**

[ель-Кааса: 55-57]

От самия контекст на айета **“Не ти напътваш, когато обичаш, а Аллах напътва когато пожелае.”** се разбира, че той е обръщение към група хора, а не към ебу Талиб رضي الله عنه. Още повече, че ебу Талиб رضي الله عنه не се страхуваше, че земята му ще бъде отнета, като подкрепата му към Пророка صلى الله عليه وآله е категорично доказателство затова. От това става ясно, че причината за низпославането на този айет няма нищо общо с чичото на Пророка صلى الله عليه وآله - ебу Талиб رضي الله عنه. И така стои положението с айетите, които се ползват като доказателство за безверието на ебу Талиб رضي الله عنه като цяло.

Доказателства за вярата и спасението на ебу Талиб رضي الله عنه :

Обичта на Пророка صلى الله عليه وآله към своя чичо ебу Талиб رضي الله عنه е всеобщо известна за всеки мюсюлманин, включително и тези, които твърдят, че той е от обитателите на Огъня. Преданията, които разказват за обичта на Пратеника на Аллах صلى الله عليه وآله към своя чичо رضي الله عنه са толкова многобройни и разнообразни, че е невъзможно да бъдат изброени, като по този начин те преминават степената на мутеуатир и тяхната достоверност е извън всякакво съмнение. До такава степен, че годината в която умира майката на вярващите и любима съпруга на сеййидуня Мухаммед صلى الله عليه وآله - сеййиде Хадидже رضي الله عنها и чичото му ебу Талиб رضي الله عنه е известна като “година на скръбта” именно заради раздялата му صلى الله عليه وآله с тези двама най-обичани за него човека.

В същото време Всевишният Аллах казва:

لَا تَجِدُ قَوْمًا يُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ يُوَادُّونَ مَنْ حَادَّ اللَّهَ وَرَسُولَهُ وَلَوْ كَانُوا آبَاءَهُمْ أَوْ أَبْنَاءَهُمْ أَوْ إِخْوَانَهُمْ أَوْ عَشِيرَتَهُمْ أُولَئِكَ كَتَبَ فِي قُلُوبِهِمُ الْإِيمَانَ وَأَيَّدَهُم بِرُوحٍ مِّنْهُ وَيُدْخِلُهُمْ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمْ وَرَضُوا عَنْهُ أُولَئِكَ حِزْبُ اللَّهِ أَلَا إِنَّ حِزْبَ اللَّهِ هُمُ الْمُفْلِحُونَ ﴿٦١﴾

[което значи:] **“Не ще намериш хора, които вярват в Аллах и в Сетния ден, да обичат противящите се на Аллах и на Неговия Пратеник, дори да са бащите или синовете им, или братята, или роднините им. На тези Той вложи вярата в сърцата им и ги подкрепи с дух от Себе си. И ще ги въведе в Градините, сред които реки текат, там ще пребивават вечно. Аллах е доволен от тях и те са доволни от Него. Те са привържениците на Аллах. А привържениците на Аллах са сполучилите.”** [ель-Мужадеде: 22]

Този айет е явно доказателство, за вярата на ебу Талиб رضي الله عنه, тъй като ако той беше неверник, в сърцето на Пророка صلى الله عليه وآله нямаше да има дори капка обич към него. Но тъй като обичта на Пророка صلى الله عليه وآله към чичо си ебу Талиб رضي الله عنه е потвърдена чрез толкова многобройни предания, чиято достоверност е извън всякакво съмнение, то вярата и спасението на ебу Талиб رضي الله عنه са също толкова явни.

Относно хадисите, които споменават безверието на ебу Талиб رضي الله عنه :

Отговора на всички хадиси, които споменават безверието на ебу Талиб رضي الله عنه е напълно аналогичен на отговора на хадисите споменаващи безверието на родителите на Пророка صلى الله عليه وآله. Те са хабер ахад [единични предания], които са в разрез със споменатите Кур’анични айети и с хабер мутеуатир [масовите предания], съобщаващи за обичта на Пророка صلى الله عليه وآله към своя чичо رضي الله عنه. И заради противоречието между тях и факта, че те са на по-ниска степен на достоверност, те не могат да служат като доказателство по този въпрос. Още повече, че забраната за огорчаване на Пророка صلى الله عليه وآله, чрез споменаване на безверието на неговите родители, извлечена от айета...

إِنَّ الَّذِينَ يُؤْذُونَ اللَّهَ وَرَسُولَهُ لَعَنَهُمُ اللَّهُ فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ وَأَعَدَّ لَهُمْ عَذَابًا مُهِينًا

[което значи:] **“Които огорчават Аллах и Неговия Пратеник, Алла̄х ги проклина в земния живот и в отвъдния, и е приготвил за тях унизително мъчение.”** [еъ-Ех̄з̄яб: 57]

... важи в пълна сила и по отношение на неговия чичо ебу Т̄блиб رضي الله عنه.

И слава на Алла̄х с чиято благодат се изпълват добрините!